

Række Sabotagehandlingar mod de svenske Flaadninger.

Finansudvalget har tiltraadt, at der gives fri Rejse til Grønland for 15 a 20 Videnskabsmænd, der skal deltage i Polaraaret.

Berlins Hoteller begynder at lukke. Misären skyldes, at den aarlige »Amerika-Bølge« er udeblevet.

Missionærene i Kina maa opgive deres Stationer og forlade Landet paa Grund af de usikre Forhold. — I Stedet kommer saa Roverbanderne. —

Den engelske Great Western-banes Sheltanhamlyver, der er Verdens hurtigste Jernbanetog, har sat ny Rekord, idet det tilbagelagde 77 engelske Kvartmil mellem Swidon og Paddington med en gennemsnitlig Fart af 81,6 engelske Mil i Timen, mens den tidligere Rekord var 79,4 engelske Mil.

Antallet af Arbejdsløse i England var den 23. Maj 2,741,306. Det er en Stigning paa 89,125 siden den 25. April.

## Ingen Enighed mellem England og Irland.

London.

De Valera og nogle irske Ministre ankom forleden til London for at føre Forhandlinger med Premierminister Mac Donald og andre engelske Ministre.

I et officielt Communiqué hedder det kun, at der førtes en langvarig Diskussion om de Spørgsmaal, der forelaa, men det viste sig umuligt at naa til Enighed.

De Valera rejste, da Forhandlingerne var endt. Der var truffet omfattende Politiforanstaltninger paa Banegaarden og kun Rejsende fik Adgang til Perronen. De Valera nægtede til det sidste at udtale sig. Minister for Kronlandene Thomas, som ledsagede Valera, blev modtaget med Hyssen af nogle i London bosiddende irske Nationalister, der havde samlet sig foran Banegaarden. Perronen var besat med Betjente og Opdagere.

## Man fødes ikke med Tuberkulose.

En ung Reservelæge ved Bispebjerg Hospital, N. F. Gregersen, Son af Prosektor G., Aarhus, har faaet antaget en Doktorafhandling med Titlen »Kliniske og eksperimentelle Undersøgelser angaaende Overgangen af Tuberkulosebaciller fra Moder til Foster«. Om sit Arbejde udtaler han:

— Det har fra tysk Side, og endda fra meget fremragende Ild, været hævdet, at en saadan Overgang finder Sted — men jeg mener at have paavist, at det nærmest er en Slags Kuriosum, hvis det virkelig sker. Fra mange Sider har man i Forvejen tvivlet om, at en Overgang af Bacillerne fandt Sted, og hvis jeg overhovedet tør tilægge mit Arbejde nogen Betydning, ligger den i, at jeg nærmere har fastslaaet dette. Man fødes efter min Mening ikke med Tuberkulose.

## En Mærkedag i Andelsbevægelsens Historie.

Den 10. Juni for 50 Aar siden satte det første Andelsmejeri i Gang. — Da »Bondesmørret« fortrængte Herregaardssmørret. — En vældig Udvikling i mindre end to Menneskealdr.

Den 10. Juni i Aar var en Mærkedag i den danske Andelsbevægelses Historie. Det er nemlig 50 Aar siden det første Andelsmejeri blev sat i Gang, og dermed indledtes den store produktive Andelsbevægelse, der i Dag er Hovednerven i dansk Landbrug.

Andelstanken var ikke ny da Andelsmejeriet opstod i 1882. Allerede 16 Aar tidligere var Danmarks første Brugsforening oprettet af Provst Sonne i Thisted, og et betydeligt Antal Brugsforeninger var oprettet i den forløbne Tid. Men produktionsmæssigt havde Princippet ikke faaet Udtryk paa Landet. Derimod frembyder Halvfjerdsnerne jo adskillige Eksempler paa kooperative Arbejderforetagender, uden at dog disse første Foretagender fik varig Betydning.

Der er imidlertid ingen Tvivl om, at den allerede fremskredne Brugsforeningsbevægelse var en medvirkende Faktor til Udviklingen af Produktions-Andelsbevægelse.

### Landbrugskrisen for 50 Aar siden.

Andelsmejerierne opstod i en Tid med Landbrugskrise, der virkede, med betydelig større Styrke end den, der for Øjeblikket hersker i Danmark. De danske Landbrugere drev dengang deres Ejendomme efter ekstensive Metoder. Der blev lagt Vægt paa Kornavl og Kvægopdrætning med Eksport for Øje. Halvfjerdsnerne vældige Udvikling af Trafikmidler lukkede op for Nordamerikas Kornkamre og Sydamerikas Koldhuse. Den overskoiske Konkurrence gjorde det danske Landbrug urentabelt og de kriser ramte Landbrugere spejdede efter andre Metoder.

### »Bondesmør« og Herregaardssmør.

Udvejen blev Forældnings-Industrien, og i første Række tog man fat paa Mælken. Fremstillingen af Smør var ælgammel, men det var for de allerfleste Landbrugshjem en lille Hjemmeindustri, og det danske »Bondesmør« var daarlighedsbetalt. Det var af uensartet Kvalitet, og meget ofte var det yderst daarlige Produkter, der fremstilleddes.

Den fine Smør dengang fremstilledes paa Herregaardene. I Halvfjerdsnerne betales Herregaardssmør med det dobbelte af Prisen for Bondesmør. Herregaardene havde tilstrækkelig Raamateriale til at drive Fabrikationen rationelt og som Stordrift, og her kunde de mindre Landbrugere ikke konkurrere.

### Centrifugen — Forudsætningen for Andelsmejeriet.

Oplindelsen af Centrifugen i 1879 blev en Løftestang for de mindre Landbrugere. Ved dens Hjælp blev det muligt at behandle store Mængder af Mælk, der bragtes langvejs fra. Muligheden for en moderne Stordrift blev skabt.

I Foraaret 1882 dannedes da i Hjedding i Olgod det første An-

delsmejeri Hjedding Andelsmejeri.

Begyndelsen var næsten som Rochdale-Brugsforeningen. I Hjedding var der 27 Andels-havere, der sluttede sig sammen. To Mænd af Kredsen lever endnu. Det er nuværende Smør-grosserer, daværende Mejerist J. Stilling-Andersen og Gaard-ejer Peder Kristensen, Heagar. Paa Andels-Grundlaget oprettedes Mejeriet, og den 10. Juni begyndte Driften med Stilling-Andersen som Mejeribestyrer.

### Andelstankens Vækst.

»Som en Hedebrand« gik Andelsmejeribevægelsen over Landet fra Vesterhavet til Øresund. I Dag er der 1100 Andelsmejerier og henvend 200,000 Andels-havere. 80—90 pCt. af den danske Mælk behandles paa Andelsmejerierne.

Forlængst har »Bondesmørret« naaet Herregaardssmørret. Det holdt haardt inden Andelssmørret paa Udstillingerne tog Prisen hjem fremfor Herregaardenes Smør, med Udviklingen var uundgaaelig.

I Andelsmejerierne Fodspor drog Slagteri-Bevægelsen og de øvrige Andelsproduktionsforetagender frem.

Paa 50 Aars Dagen kan den danske Andelsbonde se tilbage paa en Udvikling saa rig og mægtig, som ingen drømte om i 1882, og den herskende Landbrugskrise nu kan ikke for-dunkle de Resultater, som Andelstanken skabte i mindre end to Menneskealdr.

Glemmes skal det heller ikke i den Forbindelse, at de samme 50 Aar var Vidne til Udviklingen af en betydningsfuld dansk Arbejderkooperation bande paa Produktionens og Forbrugets Omraade.

## Úr Foroyum.

Tórshavn.

### Víð „Sleipner“

á útförðini Klakksvík—Fugla-fjörð vóru o. u. 250 fólk. Ferðir var av tí allarbesta, ferðin frálik, og heimafur var komið í hampuligari tíð. Óll vóru fegin um ferðina.

### 3-3.

Millum »H. b.« og »K. í« var fótballkappleikur í Klakksvík sunnudagin. Úrslitið var javnfalt: 3-3.

### Fundur

um fráhaldsmálið var hildin í Fuglafríði sunnudagin, í dyrdarveðri við bíkalogn og brennandi sól. Blaðið »L. O. G. T.« hevði fyrireikað til fund og blaðstjóri tess, N. A. Eidesgaard, beyð vælkomid. Røður vóru hildnar av A. Joensen, M. Skelving, A. Samuelsen og M. S. Viðstein. Hetta var ein frálíka góður fundur, sum áhoyrarnir vóru fegin um og takksamir fyri.

### Landsframsýningin.

I tí sameinaðu nevndini fyri landsframsýningina, ið opnað 28. juli og varar til 2. august, eru: Frú Jóhanna Jensen, frú Mína Jensen, frú Óleivne Johannesen, frú Maria Kamban, frk. Sanne Joensen, frú Ragnhild Sundum, frú Anna Petersen, frú Elisab. Henriksen, frk. Marie Arge úr Havn, frú Hlfrid Poulsen, Vestbastað, frú Katrine Olsen, Felsmanna, frú Petra Petersen á Sandi, harrarnir Sverri Patursson, rith., Kirkjubø, Peter

Poulsen, snikkaram., Havn, Fr. Skála, bíll, Havn, A. Ziska, keypm., Havn, Carl Jensen, mejerist, Havn og Johan Evensen, fabrikkeigari, Havn.

Herav eru í starvsnevndini: frk. Sanne Joensen, hr. A. Ziska og hr. Sverri Patursson, og í sernevndini fyri industrideildina eru hr. Johan Evensen og hr. Carl Jensen.

### Vatntrot.

Vatntrot hevur nú verið fleiri staðni í Føroyum, vegna tað langrokna turrvæðrið. Soldeis hava skip norðanefir nýoyst á komið til Havnar at hála vatn.

### „Falkurin“

Ílgyr fram við Føroya strendur í hesi tíð og ansar eftir trolarum. Enn hevur hann ongan líkið.

### „Tjaldur“

hevur aftur hesh ferðina haft óveður á ferðini frá Keymannahavn og higar. Tað røkk tó at leggja til í Havn seint sunnukvöldið.

### „Skaðamenn“.

Sjálvstýrisblaðið tykist nú um dagarnar at hava nógv um at vera við at lást loysunarbúgvað. Amtmannsveldið er á lofti í blaðnum í hvørjum syfti og nevnt hin stóri meinbogi á logtingsins frælslið.

Óg sumstaðnis í blaðnum talast um »at byrja við hin rætta endan« (t. e. á loysunarmannastóðu).

Eingin kann vera meiri fegin um hetta enn vit loysunarfólk — um nakað álvara annars er í hesi talu og skiving. Vit krevja ikki, at sjálvstýrismenn skulu minnast á, hvussu fiðrðaðir teir vóru, tá »Móti loysing« í 1925 sendi spurningin um amtmannevndið inn á lóting.

Heldur ikki hvussu klókir og spakforir sjálvstýringmennirir vóru, tá málið: Føroyar at sær ella Føroyar í hóslag við Danmark var frammi á tingi í 1929 og 1930.

Heldur ikki skulu vit her happa sjálvstýrismenn fyri tað, at tað nú — nú, tað er o v seint — tykist teimum sárt, at Føroyingir ikki hava sagt frá í Haag viðvikjandi Grønlandsmálinum, meðan teir ikki lóttist um vón til ta áheitan, sum undan Ólavsvøku íffor var gjord í »Tittinginum« um, at lótingið átti at frammseta hitt føroyska Grønlandskravði í Haag.

Vit loysunarmenn eru fegin at kunna vera saltið í sjálvstýrislokkinum og sláa gjarna eina striku yvir »gloymskuna« hjá sjálvstýrismanninum.

Men eitt mugu vit hava loyvi at krevja aftur móti av teimum. Óg tað er, at teir lata vera offentliga í teirra blað at marka okkum: »skaðamenn« — til tók fyri at vit vísa teimum leiðir!

Vit vita at veraldarlonin er ótók. Væl unna vit sjálvstýrismennum at taka eftir okkum, men vit kera okkum um, at teir ikki eru frægari riddarar, enn at teir geva okkum eitt spark afturfyri.

Stjórn »Móti loysing«.

### Fiskemarkedet.

»Føroya Fiskaútflutningsfelag« meddeler:

8.—6.—32.

Genna: Markedet svagt. Efterspørgslen aftagende. Priser uforandret. Fra Island »Eikhaug« 857 Tons, »Elbe« 656 Tons.

Bilbao: Tilførsel af færøsk Klipfisk 333 Tons, af norsk 259.

### Garn til Strikkerier.

»Londons, 2-tr. og 3-tr. hvidt... 6,95  
do. sort, graumeleret 7,35  
do. kulørt lyngmel. 7,95  
»Dubline« do. sort og graumel. 5,25  
»Glasgow« do. sort og graumel. 6,25  
Gobelin, »Osvalds«, sort, graumel. 4,54  
— 2-farvet... 4,60  
— »Noras«, sort, graumel. 5,70  
— »Primas«, lyngmelert. 7,00  
— »Betty«, kul., lyngmel. 7,75  
— »Tove«, kul., lyngmel. 7,75  
— »Ernas«, kulørt... 5,40  
Trøjegarn, »Merinos«, hvidt... 10,75  
Dansk Maskinstrikkergarn... 5,80  
Garn med Silke... 11,00—11,80  
Kunstsilke, ufarvet 8,80, kul. 10,80  
Tvist tvunden, 2-tr., Nr. 8—10  
— 12—14—16... 3,60  
Forsøg med en Ordre eller forslag gratis Prøver, Priklister og Farvekort. Kan gode Kvaliteter leveres.  
ANTHON JENSEN.  
Garn en gros. HÅNDERS.

Beholdninger af færøsk Klipfisk 350 Tons, af islandsk 1150, af norsk 100. Priser (Pesetas pr. 50 kg) for færøsk Klipfisk 92—93, for islandsk 80—83, for norsk 83—87. Sterling 14,75.

Barcelona: Ingen Tilførsel. Priser (Pesetas pr. 50 kg) for 1. Klasses Klipfisk 98—104. Beholdninger af alle Klipfiskesorter 1600 Tons.

11.—6.—32.

Oporto: Ingen Tilførsel af færøsk Klipfisk. Tilførsel af islandsk Klipfisk 291 Tons, af norsk 89, newfoundlandsk 14, af fransk Lavée 14. Priser (Esc. pr. 60 kg) for færøsk og islandsk Klipfisk 190, for norsk 172, for tysk 161, for fransk Lavée 180. Ingen Beholdning af newfoundlandsk Klipfisk. Beholdning af andre Klipfiskesorter 1959 Tons. Markedet svagt. Kurs for Sterling (Esc. pr. 1 Pd.) 110,00.

14.—6.—32.

Bilbao: Tilførsel af færøsk Klipfisk 320 Tons. Beholdninger af færøsk Klipfisk 600 Tons, af islandsk 1000, af norsk 50. Priser (Pesetas pr. 50 kg) for færøsk 87—89, for islandsk 75—78, for norsk 78—85. Sterling 14,72.

Barcelona: Tilførsel af færøsk Klipfisk 200 Tons, af islandsk 215 Tons. Priser (Pesetas pr. 50 kg) for færøsk Klipfisk 92—98. Beholdninger af alle Klipfiskesorter 1700 Tons.

## En Ørn bortfører et 4 Aars Barn.

### Uhyggeligt Tildragelse i Norge.

En lige saa ejendommeligt som uhyggelig Tildragelse indtraf forleden paa en Gaard i Ydre Namdalen. En Mand var med sin Familie taget til en Nabo i Anledning af Barnedaa. De havde med sig en 4-aarig Datter.

Ved 16-Tiden var Barnet alene ude i nogen Tid, og da man vilde se efter det, var det sporløst forsvundet.

Man gik øjeblikkelig i Gang med at søge efter Barnet i Fjeldet, og Dagen efter fandt man Barnet sovende paa en næsten utilgængelig Mur højt oppe i Fjeldet mellem Gaarden og Ørne-reden. Barnet var uskadet, bortset fra nogle enkelte Skrammer i Hovedet. Barnet oplyste, at det var en stor Fugl, som havde taget hende.

Partifælle! Har du spurgt din Nabo og din Arbejdskammerat, om han holder »Føroya Social-Demokrat«? Gør han det ikke, bør du opfordre ham dertil.